

היכל המשפט

גיליון 17 - אדר תשפ"ה

היכל המשפט

בנשיאות האגון רבי נפתלי נוסביום שליט"א

לקראת ימי בין הזמנים וחול המועד
ניתן להזמין שיעורים מרתקים
מרבני בית הדין
בין הנושאים

'ניפגש בבית הדין'

מייצג מרתק מתוך אולם בית הדין

'הון כהלכה' - ריבית

התנהלות פיננסית, כרטיסי אשראי, בנקים

מתוך כותלי בית הדין

שיעור סוהף במגוון שאלות אקטואליות

0733-831-747

שלוחה 2

מתוך שיעורי הפרקטיקה של רבני בית הדין שליט"א

היכל המעשה

חווה וירטואלי

ילד שביצע הזמנה מגרפיקאי על סך 12000 ₪ בשם אביו ■ האם חתימה דיגיטלית שווה ערך לחתימה בכתב יד ■ שטר חוב שנשלח במייל האם הוא מחייב את הלווה ■ מדוע קיבל בתי המשפט את טענת הקונה למרות שלא נחתם חוזה.

המשך ההתקשרות בין הצדדים. בית המשפט בחן את התכתבות וראה בה "כריתת הסכם מחייב". לדבריהם, החוזה אשר נכרת בדרך זו הוא "פסיפס של רצף התשדורות האלקטרוניות בין הצדדים", בשונה מהחוזה המודפס המאגד בדרך כלל את כל התנאים במסמך אחד.

בית המשפט ציין כי חוזה הנייר המודפס עדיין נוהג כאמצעי חוזי ומשפטי, אך לצדו קיים החוזה המקוון - אמצעי התקשורת שיש להכיר בו רשמית ככלי לעריכת הסכמים וכריתתם.

לאור התנהלות זו יש לדון כיצד ההלכה מתייחסת להסכמים שכאלו, המהפכה הדיגיטלית - פגעי הטכנולוגיה מחוללת שינוי לטוב ולמוטב בכל תחומי החיים, ובכללם גם בעולם המשפט וההלכה. השימוש בחושים מקוונים הולך וגובר, ומציב בפנינו שאלות הלכתיות מורכבות ומאתגרות. האם חתימה דיגיטלית שווה ערך לחתימה בכתב יד? מהו מעמדו של חוזה שנחתם במייל או בפלטפורמה מקוונת?

מעשה בוגר מבוגר אשר פנה למשרד תיווך מפורסם במרכז, על מנת שזה האחרון יפרסם את דירתם למכירה. לאחר מספר ימים פנה אל המתווך לקוח פונטציאלי והציע לשלם עבור הדירה סך של 3.8 מיליון שקל, אך המוכרים דחו את ההצעה. לאחר מכן שלחו הקונים למוכרים מייל, במסגרתו שיפרו את הצעתם לסכום של 4 מיליון שקל שישולמו תוך 60 יום, ועוד באותו היום המוכרים השיבו להם במייל כי הם מסכימים להצעה.

שני הצדדים העבירו את הטיפול בפרטי ההסכם לעורכי דינם, אך השלמת החוזה התמהמה מטעמים טכניים, בחלוף חודשיים הודיעו המוכרים כי הם מתחרטים, וכי שוב אין בכוונתם למכור את הדירה.

הקונים הגישו תביעה לאכוף על המוכרים את מכירת הדירה במחיר לו הסכימו במייל ובית המשפט קיבל את תביעתם.

במקרה אחר הכיר בית המשפט בחוזה המקוון, כ"אמצעי עסקי חדש" בעל תוקף משפטי מחייב. בכך נתן בית המשפט תוקף למציאות הקיימת, בה כריתת הסכמים והתחייבויות באמצעות התקשורת האלקטרונית נחפכה מקובלת ושכיחה ביותר. בפסק הדין נקבע כי היות העולם כבר גלובאלי גדול מאפשר לכרות הסכמים והתחייבויות בדרך זו.

אותו מקרה עסק בחברה ישראלית שהזמינה שנאים מחברה גרמנית באמצעות דואר אלקטרוני. לטענת החברה הגרמנית, החברה הישראלית לא קיימה את החוזה, מבלי שהודיעה לה על ביטולו. התכתבות בין הצדדים נעשתה באמצעות דואר אלקטרוני, ובה פורטו ההזמנה, תאריך האספקה המשוער

דבר ה'אורח'

יום עיון - טאבו

אנחנו עדיין תחת הרושם המדההד מיום העיון המיוחד שנערך באולמי כתר הרימון בבני ברק, יום העיון הוקדש לנושא טאבו משותף, הותיר אותנו פעורי פה, מלאי השראה ותקווה. יותר מאלף משתתפים, פאנל מומחים מרשים ופאנל רבנים בכירים הכל התלכד לערב בלתי נשכח, ערב ששינה את כללי המשחק.

הנושא, שמעסיק רבים, והפך בשנים האחרונות לנושא בוער במגזר החרדי, הועלה לדיון פתוח, כנה ואמיץ. המשתתפים, מגוון רחב של דמויות, הגיעו מוכנים להתמודד עם נושא מורכב, רגיש ומטריד. האווירה הייתה טעונה, אבל גם מלאת תקווה.

פאנל המומחים, מגוון ורב תחומי, הביא פרספקטיבה מדעית ומקצועית לנושא. בעלי המקצוע השונים הציגו נתונים, מחקרים ומסקנות, שסיפקו בסיס עובדתי לשאלת מיליון הדולר נכס בחו"ל או דירה בפריפריה, או דווקא בטאבו משותף. המומחים הציגו דעות שונות ומגוונות, שנתנו למשתתפים כלים להתמודדות עם האתגר.

במקביל, פאנל הדיינים הביא את הפרספקטיבה ההלכתית לנושא הטעון והביא את מאחורי הקלעים של דיוני בית הדין סביב נושא טאבו משותף.

ההשתתפות המאסיבית של יותר מאלף משתתפים הייתה הוכחה לצורך הדחוף בדיון פתוח בנושא. המשתתפים הגיעו מכל הקהילות והמגזרים, ומייצגים מגוון רחב של דעות ורקעים.

השאלה המרכזית היא האם יש הבדל הלכתי מהותי בין שני סוגי החושים. האם התחייבות וירטואלית מחייבת את הצדדים באותה מידה כמו התחייבות בכתב יד על גבי נייר? ומצד איוה קניין מתחייבים הצדדים? האם מסמך דיגיטלי יכול להחשב כ'ספר מקנה', המאפשר קניין?

כאשר מדובר בקניית נכסים יקרים, כגון דירות, באמצעות מייל, הדברים מקבלים משנה תוקף, במדיניות מסוימות בחו"ל, נהוג לרכוש דירות באמצעות חתימה במייל, במטרה לחסוך בהוצאות נייר ובזיהום סביבתי. האם קניין זה נחשב לקניין סיטומטא? באופן הפשוט בארץ ישראל, ודאי שאין לדון בחתימה במייל כקניין סיטומטא, אך בחו"ל בהם כך המנהג, אולי כן. השאלה מורכבת עוד יותר כאשר מדובר בחתימה אוטומטית, ללא חתימה ידנית. האם חתימה דיגיטלית, ללא חתימה ידנית, תקפה מבחינה הלכתית? ובאופן הפשוט נראה לכאורה שאין כאן ספר מקנה כלל ועיקר, שהרי אין כאן ספר מהמקנה, ואף שידוע הנידון לגבי מחיקת שם השם במחשב האם נחשב למחיקה או שאין בזה דין כתיבה, מכל מקום בנידון זה שאין כאן ספר והספר לא ניתן בוודאי שלא יחשב כקניין שטר.

שטר חוב דיגיטלי הוכחת פרעון והגנה מפני זיוף

סוגיה נוספת שיש לדון בה היא שטר חוב דיגיטלי. האם טענת 'שטרך בידי

דעת בתי דין צדק ובתי ההוראה היכל המשפט

בית דין צדק	בית ההוראה היכל המשפט
בית דין אור	היכל המשפט
בית דין ארבעה	בית דין ארבעה
בית דין ארבעה	בית דין ארבעה

השד מעלינו מעיל חוד וצפר טרף טרף בו הנותן אמרו שפר

כל מוסר בציבא פארום בהשוע דבר הבשורה המהירה על כי לוק המארות כי נודע האור בלבנו ונטל כבוד מבת דת. פלי אים דרו עיני ותרב בבת יודה תאיה ואיה ספר תורה כי חוללה ומארתד שאי קיה במגנה. חמת בת עיון הוריד כחל דאעה אל חתני מנת לך על כי לוק המארות ובאה השועש בחרים בסיוקו של רב האי גאון וצדיק שובר דרושלים המאר הגדול לממשלת התורה צדק משל בראת אליהם המאיר לאירי ולרדים אשר וסר בשעו רבות בשום בהמעת לגיווח על תלמידי חכמים מובלים בסללו משלות וסודות בדרכי הלימוד בהבנה בהירה ובנושאק דשעשתא.

מרחן ראש הישיבה הגאון האדיר מרנא ורבנא

רבי יוסף זאב פיינשטיין זצוק"ל

ראש ישיבת עמלה של תורה

אשר עלה בסערה השמימה ביום השישי לסיו' י"ז תשא את ראש בני ישראל" תענית אבות תשפ"ה בעת התמוות הוא ישלח תנייננוי לכל בני משפחתו הרגילה ובפרט לבני במרו, ממלא מקומו, האגון המפוססם

רבי ישראל פיינשטיין שליט"א

מחשיבו הרבנים בבית דין צדק היכל המשפט בארה"ק

תורה תורה חגרי עק התבלשי באברים, אבל יחד עשי לך, מי ילחם מלחמתך ועשב לשטרים, ומי יגדור גדר וימחד בפרצים.

ובל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף הי

לקבלת אלבום תמונות וסיקור מהפאנלים השונים
M0733831747@gmail.com

שלו רב

אנחנו בעיצומו של תהליך פינוי בינוי, רוב השכנים כבר חתמו על חוזה מול החברה היזמית, אלא שמטבע הדברים כמו בכל פרוייקט גם אצלנו ישנם דיירים סרבנים שאינם מוכנים לחתום בשום אופן על ההסכם, למרות ניסיונות גישור חוזרים ונשנים.

למעשה כבר קיבלנו הודעת פינוי בכדי שיוכלו להרוס את הבניין, אלא שהדיירים הסרבנים מסרבים להתפנות.

זה אמנם תהליך רגיל בכל פינוי בינוי שישנם דיירים סרבנים ובדרך כלל עניינים אלו מגיעים לצערנו לבית משפט.

אמנם ידוע לי שישנו איסור בכלל לחתום על ההסכם באופן שהחברה היזמית יכולה לתבוע את השכן הסרבן בבית משפט ולהוציאו בכח מהדירה משום איסור גזל, אלא שאצלנו מאחר וחלק ניכר מהשכנים כבר חתמו, ממילא התיר לנו הרב לחתום על ההסכם ולא להיכנס לסחרור בבית משפט.

אלא שכאן אצלנו פתאום העניין קיבל תפנית חדה, אחד השכנים עשה קונס בבית דין שאם יעשו את תוכנית הפינוי בינוי הרי שהוא אוסר על כלל הדיירים להשתמש בחלק שלו בשותפות.

וכעת נפשי בשאלתי האם יש לזה תוקף הלכתי, האם נוכל לומר יש ברירה, או שהקונס חל ואין דרך לקיים את תוכנית הפינוי בינוי.

ראובן סך מה משמעון, האם נאמן בזה? האם עדות כזו תקפה? השאלה מסתבכת כאשר מדובר בשני עדים שהרי אין להם מייל משותף, או אפילו אם יש להם מייל משותף, אך כל אחד כותב בנפרד, והוי שטר שיש בו רק ע"א דלא מהני, ואע"פ שיש שרשור של שניהם מ"מ כל אחד הוא שטר בפ"ע, וכגון שני שטרות מהודקין שאינם כאחד.

האם המייל מהווה 'מקום' הלכתי?

שאלה נוספת היא האם מייל יכול להיחשב כ'מקום' הלכתי בו ניתן לבצע מעשה קניין. הגמרא דנה בהרחבה בסוגיית 'מקום' במעשי קניין, והתנאים המדויקים להעברת בעלות. האם תיבת הדואר האלקטרוני, מרחב וירטואלי חסר גבולות גיאוגרפיים, עומד בקריטריונים הלכתיים אלה? יש הטוענים כי מדובר במרחב מופשט שאינו עומד בדרישות ההלכה, ואחרים סוברים כי ניתן למצוא אנלוגיה למקומות אחרים בהם מתקיימים מעשי קניין באופן דומה. מעבר לשאלות הטכניות של מקום וחתימה, עולה גם סוגיית הכוונה והסכמה. האם ניתן להוכיח באופן חד משמעי כי שני הצדדים התכוונו להתקשר באופן מחייב באמצעות מייל? היעדר מגע פיזי ואישי עלול להטיל ספק בכוונתם האמיתית של הצדדים. ההלכה דורשת בהירות וחד משמעיות במעשי קניין, והאם מייל, עם כל הסיכויים לבלבול או לפרשנות שגויה, עומד בדרישות אלה?

מאי בעי' רלוונטיות, שהרי במקרה שכזה לא יוכל המלווה לטעון פרעתי כשטענה זו, באחד הדיונים שהתנהל בבית הדין סיפר הלווה כי לאחר שפרע את החוב למלווה ביקש מהמלווה למוחק את המייל ששלח לו בו אישר את קבלת ההלוואה ואת מועד הפירעון, והמלווה אכן מחק את ההודעה בנוכחותו, אלא שלאחר מכן שחזר המלווה את ההודעה מתוך סל המחזור, וכך בא לתבועו בשנית.

כמו כן בכל שטר הלוואה במייל יכול הלווה לטעון מזוייף הוא, ולא אני שלחתי המייל, וכבר הגיע מקרה נדיר לבית הדין שתבע גרפיקאי אדם מכובד בתשלום סך 12000 ₪ עבור עבודות גרפיקה שהזמין במייל, הנתבע הכחיש כל קשר לעניין וחזר על טענתו כי מעולם לא ביקש לבצע עבורו עבודות אלו, לאחר שהוכיח הגרפיקאי כי אכן נשלחו בקשות אלו מהמייל של אותו יהודי חשוב, חקר ודרש בעניין והתברר לו שבנו הקטן הוא אשר ביצע את התעלול בשם אביו, אלא שהגרפיקאי אינו מוכן לקבל טענה זו, אחר שבסופו של דבר ההזמנה יצאה מהמייל של האב.

עדות במייל: מהי משמעותה מבחינה הלכתית?.

עדות במייל מציבה אתגר נוסף, הנה זה פשוט שבבית הדין, עדות אינה יכולה להסתמך על מייל בלבד, שכן אין זה 'מפי כתבם'. אלא שיש לדון מה קורה בראובן שלושה משמעון סך מה, ומבקש שמעון מלוי שיכתוב מייל, אני עד שראיתי איך לווה

הרה"ר שמואל איצקוביץ שליט"א

חברות בע"מ בהלכה – חלק ג'

בחלק הקודם עמדנו על עיקרי שיטות הפוסקים בבעלות מחזיקי המניות בחברה בע"מ באופן שלמחזיקי המניות יש אחריות ושליטה על הנעשה בחברה. אמנם יש לדון לגבי שותפות בהחזקת מניות שאינה משפיעה על התנהלות והחלטות החברה, האם גם היא נחשבת לבעלות ושותפות גמורה או שאין בהחזקת מניות בלי שליטה בעלות אלא רק זכות לקבלת רווחים וכדו'. ויתבאר אי"ה להלן

האגרות משה (חלק ג אהע"ז סי' ז) מתיר להחזיק מניות בכמות ובאופן שאינו משפיע על התנהלות החברה, מטעם שאין להחשיב את הקונים שאין להם שום דעה והחלטות במסחר אף לענין חלקם בבעלות. ולא דמי לשותפות במקצת שיש לו דעה כבעלים. וגם אין הקונה רוצה להיות בעלים אלא הוא רק כקונה ריוח והפסד שיהיה בהמסחר לפי סך כך וכך שקנה (וכדעתו כ' גם המנח"י ח"ג סי' א' אות יא שמניות בלי זכות הצבעה אין להם דין בעלות). והוסיף דיותר נראה שאין בהם גדר קנין בדינא כיון שהוא לקנין דבר שלא בא לעולם, רק מצד קניני דיני המדינה. ונקט האגרו"מ דגם אם יש להם זכות הצבעה מ"מ מותר שזכות זאת היא פטומי מילי כיון שמשאירים בעלי השליטה לעצמם את הרוב. וכדעתו התקבל בארה"ב הלכה למעשה.

וזה לשונו בעיקרי דבריו שם, ובדבר ליקח שערס (מניה - share) מקאמפאניעם שעושין מלאכה ומסחר בשבת הא חזינן שנתפשט להיתר והטעם פשוט שאין להחשיב את הקונים שערס שהוא רק משהו מהמסחר שאין להם שום דעה בהמסחר אף לענין חלקם לבעלים של"ד לשותפות במקצת שיש לו דעה כבעלים, וגם אין הקונה שערס רוצה להיות בעלים בהמסחר ואינו רוצה לקנות כלום בהמסחר אלא הוא רק כקונה ריוח והפסד שיהיה בהמסחר לפי סך כך וכך שקנה, ויותר נראה שאין בהם גדר קנין בדינא שהוא לקנין דבר שלא בא לעולם, רק מצד קניני דיני המדינה. ומה שלפי תנאי המכירה יש לבעל השערס דעה לבחירת פרעזידענט הוא רק פטומי מילי בעלמא כי למעשה משאירין לעצמן יותר מהרוב שלא שייך שיאמרו דעה וגם הקונים אין רוצים לומר דעה בזה כי אין כוונתם לקנות זה ולכן לע"ד אין לחוש למה שעושים הבעלים דהקאמפאניעם שאינו נוגע להם. ואף אם יש גם יהודים בהבעלים אין להחשיב מסייע לעוברי עברה שהמסחר יעשו גם כשלא יקנה שערס מהם כי לא חסר מי שיקנה שערס והקונה קונה רק לטובת עצמו ולכן אין בזה שום איסור וכמו שנוהגין הרבה בני"א ואף יראי חטא לקנות. אבל ודאי לקנות מדד מרובה כ"כ עד שיתחשבו בדעתו יש לאסור אף בפעקטערע ומסחר של עכו"ם כיון שלא התנו כמו שצריכין להתנות כשעושה ישראל שותפות עם עכו"ם כדאיתא בש"ע או"ח סימן רמ"ה.

מאיך דעת רוב המורים באר"י (חלק מהסוברים כן לפי א' ב', ברית יהודה פרק ב' הערה נט. חוט שני ריבית סוף פי"ח. מנחת שלמה סי' כח. קובץ תשובות ח"ג. תשובות והנהגות יור"ד סי' תכא.) דיש לדון שבעלי המניות הם בעלי החברה גם אם אין להם השפעה על החלטותיה ועכ"פ במקום שיש להם זכות הצבעה (ובזמנינו לכל בעל מניה יש זכות הצבעה, אם כי נדרש הליך רישום טכני בכדי לממש את זכות ההצבעה בפועל כיון שרוב רוכשי המניות סוחרים במניות עצמם ולא מעוניינים בניהול החברה) ואסורה גם החזקת מניות מועטות של חברה שרווחיה מאיסורי תורה.

תשובות למדור זה ניתן לשלוח במייל המערפת

(ולצין עבור שואל כעניין)

heychalhamishpat@gmail.com

מבי מדרשא

'מבית דינו של היכל'

נידונים הלכתיים המתפרסמים במאגר השו"ת באתר היכל המשפט - ובקו המשפט שלוחה 3

...

פעמים שהמוכרים מוחלים לקונה על איזה שבירת מוצר אחר שהם מחזירים לחברה ומקבלים על כך זיכוי, והשאלה האם אפשר לסמוך על מחילת מוכר בחנות או שיש לחשוש שמא אין הוא עושה את תפקידו נאמנה? נענה על ידי הרה"ג טוביה קהת שליט"א

~ • ~

נחלק את השאלה לשתי חלקים א' שאלה: א התקלקלה המעלית מי צריך לשלם על התיקון השוכר או המשכיר? ב. על הצד שהמשכיר צריך לשלם, מה הדין אם הוא מכר את הדירה והעברת הבעלות הייתה שבוע אחרי שהמעלית התקלקלה מי צריך לשלם על התיקון המוכר או הקונה?.

נענה על ידי הרה"ג נחום הפנר שליט"א

~ • ~

משפחה הזמינה אירוע וסיכמו שאם הם יבטלו ישלמו 80% מהתשלום ואם יהיה אונס כגון שתפרוץ מלחמה יפטרו מתשלום נתנו מקדמה וחתמו חוזה כשבוע לפני האירוע החליטו לבטל ויומיים לפני שהאירוע היה אמור להתקיים פרצה מלחמה.

נענה על ידי הרה"ג ישראל יצחק משי זהב שליט"א

~ • ~

אישה העובדת בצהרון שואלת, לעיתים קרובות מנות אוכל נשארו לאחר ארוחת הצהרים של הבנות, האם ניתן לקחת את שאריות האוכל. יצוין, כי הנהלת המוסד אומרת שאסור להוציא מהמתחם את השאריות ואם נשאר יש לוורקו. מה הדין?

נענה על ידי הרה"ג יוגב בוטה שליט"א

הַצַּד הַיְמָנִי לֶאֱמָנָה

עישון

הַצַּד הַיְמָנִי לֶאֱמָנָה

הריח החרירי של עשן סיגריות, שעולה מלמטה, חודר לדירתנו, מחלחל לריאותינו, ומעיב על חיינו. זהו לא רק אי נוחות, אלא פגיעה ישירה באיכות החיים, פגיעה המהווה עילה דחופה לפעולה, הן מבחינה הלכתית והן מבחינה חברתית. ההלכה היהודית מדגישה את חשיבות כבוד הזולת והימנעות מפגיעה בו. ריח העישון, החודר לדירות סמוכות, גורם אי נוחות, גירוי בריאותי ואף סכנה בריאותית ממשית לילדים ולסובלים ממחלות נשימה. האם ניתן להגדיר זאת כ'צער בעלי חיים' אולי לא במובן המילולי, אך בהחלט במובן המוסרי, שכן אנו פוגעים באיכות חייהם של בני אדם, וזהו מעשה פסול. הריח הוא פגיעה ישירה בפרטיות ובשלוות הנפש, ערכים מקודשים בהלכה, מעבר להיבט ההלכתי, קיימת אחריות חברתית ברורה להפסיק לעשן בבניינים משותפים. חברה מתוקנת שמה את רווחת אזרחיה בראש סדר העדיפויות. הזכות לחיים בריאים וסביבה נקייה אינה זכות מותנית, אלא זכות יסוד. עישון פסיבי, כידוע, גורם למחלות קשות, ואין זה הוגן להכריח שכנים לסבול את הסכנה הבריאותית הזו. הדייר המעשן, בהתנהגותו, מפר את החוזה החברתי הלא כתוב, חוזה המבוסס על התחשבות בזולת.

השבוע פנה אלי שכני מהדירה העליונה בבקשה להפסיק לעשן בטענה שזה מפריע לו מאוד, בתחילה חשבתי אכן להפסיק בכל אופן אי לי ענייני לריב עם השכנים, אך דווקא בני ביתי עודדו אותי להמשיך לעשן במרפסת הבית כיוון שהדבר מרגיע אותי. במחשבה שניה אכן יש מקום להעלות לדיון את השאלה הפשוטה האם זכותו של אדם לעשן בדירתו הפרטית, פחותה מזכותו של שכנו לאוויר נקי, זה ודאי שמבחינה הלכתית, קשה למצוא בסיס מוצק להגביל את זכותו של אדם לעשן בדירתו. הפרעה לשכנים, אמנם אינה רצויה, אך אינה עולה בהכרח על זכותו הבסיסית של אדם לפעול כרצונו בתוך ביתו. הטענה כי ריח העישון מהווה פגיעה גופנית היא מוגזמת ומגוחכת, ואינה עומדת במבחן ההלכתי. הדרישה לאוויר נקי היא ביטוי לצביעות חברתית עמוקה. אנו חיים בחברה שבה זיהום אוויר, רעש, וגורמים מזיקים אחרים הם חלק בלתי נפרד מהחיים העירוניים. אך דווקא ריח העישון, שניתן להימנע ממנו בקלות יחסית (למשל, באמצעות סגירת חלונות), מוצג כאויב הציבורי מספר אחת.

תגובות למדור זה ניתן לשלוח ל b0733831747@gmail.com

מכתבים למארכת

קובץ היכל המשפט

בימים אלו יצא לאור קובץ היכל המשפט חלק ג' הגדוש בעניינים רבים הרלוונטיים לתקופת הזמן, ניתן לקבל את הקובץ במזכירות בית הדין או במייל m0733831747@gmail.com

מערכת היכל המשפט

לכבוד גליון הנפלאה שע"י היכל המשפט

בענין השאלה בהגליון באופן חלוקת ועד בית למי שדירתו שונה בגודלה משאר הדירות.

הנה זה שעפ"י חוק סכום תשלומי ועד בית תלוי בגודל הדירה אינו מחולק, דהרי בדרך כלל מי שגר בדירה יותר גדולה יש לו יותר אנשים שגרים שם, והגם שאינו דבר מוכרח מ"מ מפני תקנת השוק א"א לומר שכל פעם שנתווסף אדם להמשפחה יעלה סכום ההשתתפות של דייר ההוא, וגודל הדירה הוא סימן ולא סיבה לסכום התשלום.

ולעיקר השאלה כבר דן בשו"ת משכנות ישראל (סי' ט"ז ס"ק י'), להגרי" גרוסמן וז"ל: ופסקנו שזה שיש לו ד' חדרים ונהנה יותר מההסקה משלם יותר, וזה בנוגע להסקה המרכזית, אבל לגבי הוצאות הנקיון של חדר המדרגות והמגרש מסביב לבנין וכן הטיפול בגינה מקום שנהגו לעשות גינות מסביב לבית המשותף וכן התאורה בכניסה לבית ובחדר המדרגות וכן החזקת המקלט הרי ההנאה שמקבל בעל הדירה של ב' חדרים הוא לא פחות מההנאה שמקבל זה שיש לו ד' חדרים ובחשוב של הוצאות הללו גובין מכל בעלי הדירה שוה בשוה, והנה לפי החוק החילוני שנאמר בו בעל דירה חייב להשתתף בהוצאות הדרושות להחזקתו התקינה ולניהולו של הרכוש המשותף ולהבטחת השירותים המחוייבים עפ"י דין או המקובלים עפ"י הנהוג הכל בהתאם לחלקו ברכוש המשותף, זולת אם נקבע בתקנון שיעור השתתפות אחר, ולפי שנתבאר מה שכתוב בחוק הזה שהכל בהתאם לחלקו בהכוש המשותף כל השירותים מתחלק לפי גודל הדירה אין זה נכון לפי דעת תוה"ק וההשתמשות בהרבה שירותים שווה לכל דירה ודירה כמו שנתבאר.

וע"ע שו"ת חת"ם (או"ח סי' קצ"ג) שהביא דברי מהר"י מינץ שהביא הרמ"א דכל צרכי העיר אע"פ שמקצתן א"צ כגון בית חתנות או מקוה וכדו' אפ"ה צריכין ליתן חלקם ומשום דאפי' זקניות צריכות מקוה עכ"פ בער"ה ובעיה"כ"פ וא"י לטבול בנהר, וכן בבית חתנות אולי ימצא לו נין ונכד שיצטרך לבית חתנות, וכחב החתנים שיסוד החיוב בכ"ז הוא משום שבני קהילה דין שותפין יש להם וע"כ כופין זא"ז לבנותו ומכיון שנבנה מן השותפין אפי' כל הנשים יולדות וצריכים למקוה תמיד ואחד זקן וא"צ לא יכול לומר אתם משתמשים

בשלי בחינם, ז"א כיון שהמקוה בשותפות והרי המקוה לפניו לטבול אלא שאין אשתו צריכה אומרים לו כהא דקיי"ל בחו"מ (סי' קע"א סוף סי"ו) קח לך עבדים ועשה במרחץ.

ובקובץ הישר והטוב (ח"ח, וע"ע שם ח"יד עמוד ס"ג ועמוד ק"ו) מביא מהגרמ"מ שפרן שליט"א דתלוי דאם יש שינוי מהותי בגודל הדירות צריך להתאימו כפי גודל הדירה בערך, וכגון דירה בת חדר אחד לעומת דירות בנות חדרים ויותר שהם סוגי דיור שונים זה מזה, ויש לדון כאילו אחד מחזיק שני דירות לעומת האחר שמחזיק רק דירה אחת, אמנם אם מחלקים דירה אחת לשתיים או שלש דירות קטנות מיעדות לזוגות צעירים וכדו' שאע"פ שמצד השטח והגודל דירה זו שווה לשאר הדירות והיא מקום לומר שאין לחייב את דיירי הדירות הקטנות להשתתף יחד בין כולם יותר מהסכום שנקבע לדירה אחת ובפרט שהשימוש בדירה בת חדר אחד אינו דומה לשימוש ודיר שגרים בה כמה זוגות, ומטבע הדברים שצורכים יותר חשמל וכן הצורך בנקיון מתרבה ע"יז בדרך כלל מאשר אילו היו גרים שם משפחה אחת רגילה, ולכן אע"פ שכל דייר בפני עצמו בדירות קטנות אלו לא יתן כפי שנותנים שאר הדיירים בדירות שבבנין מ"מ אין לראות דירות אלו כדירה אחת ולחלק תשלום של דייר אחד לכמה קטנים אלא כ"א מהם יוסיף באופן שיעלה מהדירה המחולקת לכמה יותר ממה שעולה מתשלום של דייר בדירה רגילה בבנין וצריך לחשב בחכמה וביישר את סכום ההשתתפות של דיירים אלו שמביניהם יחד יעלה סכום יותר מכל דייר אחר בדירה רגילה, וכל זה לענין הוצאות שוטפות כנקיון וחשמל אבל לענין הוצאות התקינים והזיפות וכדו' נוהגים לחלק את ההוצאה בין הדיירים כל אחד כפי גודל חלקו ברכוש המשותף וכותב שכן ראה שפסק בעל שבט הלוי.

יהודה אריה לייב געלקופף
ברוקלין

ש"ת רבני בית הדין

ישנם כיום הרבה ארגונים שעושים מכירות מוזלות לקראת חג הפסח באופן שצריכים לשלם מראש בעת ההזמנה, ובלא זה אינם שומרים את ההזמנה.

שאלתי היא האם אין בזה משום איסור של פסיקה בהזולה.

תשובת הרב

במציאות הקיימת כיום רובם של מכירות אלו מאפשרים את התשלום באמצעות כרטיס אשראי בתשלומים, כך שלמרות שביצוע החיוב מתבצע מיד בשעת הרכישה מכל מקום ברוב המקרים בעלי המכירות אינם מקבלים את הכסף מיד, ובאופן שכזה מוכח שסיבת ההזולה אינה בשל הקדמת המעות (אם ידוע שבעלי המכירה עושים ניכיון אשראי יש לדון בזה), כמו כן ניתן להגדיר את הדברים שהרוכשים שולחים את בעלי המכירה לבצע את הרכישה עבורם, אלא שבאופן זה יש לוודא שהאחריות הינה על הלקוחות.

התרגשות בעולם המשפט בית הוראה לדיני ממונות 'היכל המשפט' באלעד

להנגשת עולם הפסיקה למציאות עולם המעשה, ולהנחיל את מיטב הידע והמיומנויות הנדרשים לשיפוט הוגן ויעיל בסכסוכי ממונות. דייני בית ההוראה שמו לעצמם למטרה להנגיש את השולחן ערוך לאתגרים היומיומיים, מעבר לדיונים השוטפים יתקיימו מעת לעת מושבי בית דין מיוחדים הפחותים לקהל הרחב בו יתקיימו דיוניים פומביים בעניינים העומדים על הפרק, החל מעסקאות מכר וקנין, דרך דיני שכירות וחוזים, ועד לנושאים מורכבים יותר כגון דיני נזיקין, דיני ירושה ודיני חוזים בינלאומיים, על מנת לתת הזדמנות נדירה להעשיר את הידע, לחדד את כישורי הפסיקה, ולהתעדכן בכלים ובגישות חדשניות.

בית ההוראה פעיל במהלך שעות היום שאלות ניתן להפנות דרך קו המשפט 0733831747 כמו כן ניתן להזמין במזכירות דיונים המצריכים שמיעת שתי צדדים.

התרגשות רבה סוחפת את עולם המשפט לאחר שנים של ציפייה וצורך הולך וגובר, בימים אלו אנו מתבשרים על פתיחתו המרגשת של בית הוראה מקצועי לדיני ממונות בעיר אלעד, על ידי רשת בתי הדין המובילה היכל המשפט. בית הוראה זה מהווה צעד משמעותי לתושבי העיר, בית ההוראה המפואר הממוקם ברחוב שמאי 22 בביהמ"ד שעל ידי קהילה קדושה חסידים בראשות הרב גלנץ, עומד בראשותו של הגאון הגדול רבי פישל בידרמן שליט"א ומבורך בדיינים ורבנים בעלי שיעור קומה בדיני הממונות. ובעלי ניסיון עשיר בבתי דין.

בית ההוראה החדש באלעד, מתייחד בדיינים מומחים אשר להם הכשרה מיוחדת גם בעולם המעשה, השילוב הייחודי בין הידע התורני העמוק של רבני היכל המשפט לבין הניסיון המעשי הרב שנצבר בבתי הדין לאורך השנים, מהווה את הפסיפס המושלם

היכל המשפט

מזל לא טבא וגדיא יאא

כרגשי גיל ושמחה, בהלל ובשבח נשגר בזה ברכה נאמנה קרב הרבנים הגאונים חברי היכל המשפט שהשמחה במעונם

ה"ה

הגאון רבי חיים מאיר הכהן פערל שליט"א
אה"ב
לרגל נישואי בתו

הגאון רבי יעקב שלמה שיינברגר שליט"א
ירושלים
לרגל נישואי בנו

הגאון רבי אליעזר אבא הכהן פריעד שליט"א
ווילאמסבורג
לרגל שמחת חבר מצווה לבנו

הגאון רבי יואל מייזלעס שליט"א
אה"ב
שנתעטר בכתר ידיו אצל גדולי הפוסקים כאן בארץ הקודש

הגאון רבי יצחק גוטליב שליט"א
בני ברק
לרגל נישואי בנו

הגאון רבי אריאל לביא שליט"א
ירושלים
לרגל אירוסיו בנו

בוס תנחומים

מתוך רגשי לבביות, פלגי מים תרונה עיננו, על השבר הגדול, דמוע תדמע עיננו, ומשתתפים אנו מתוך צער רב באבלם של ידידנו הקרובים

הגאון רבי ישראל פיינשטיין שליט"א
בפטירת אביו ראש ישיבת עמלה של תורה

הגאון רבי אברהם ישעיה ברקוביץ שליט"א
בפטירת אמו

חברי ורכזי בית הדין
חברי ורכזי בית הדין

היכל המשפט

הננו להודיע על הרחבת פעילות בית הדין והוספת שעות במענה הרבני בבית ההוראה

אבות בתי הדין הגאונים הגדולים

רבי שלמה זעפרני שליט"א בית שמש	רבי עמרם פריד שליט"א בית שמש	רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א בית שמש
רבי אלעזר שטרן שליט"א אשדוד	רבי צבי פלדהיים שליט"א בית שמש	רבי פישל בידרמן שליט"א אלעד

דייני בית הדין הרבנים הגאונים

רבי דוד אסרני שליט"א	רבי אליהו גרשון שפיגלמן שליט"א	רבי יעקב דוישט שליט"א
רבי חיים וירז'בינסקי שליט"א	רבי אברהם גולדברג שליט"א	רבי ישראל גליק שליט"א
רבי אהרן דויטש שליט"א	רבי יהודה ישכר שטרן שליט"א	רבי אהרן ברזובסקי שליט"א

רבני בית ההוראה הרבנים הגאונים

רבי יוסף שלמה שולומון שליט"א	רבי בנימין יעקובזון שליט"א	רבי יוסף קובר שליט"א
רבי שלמה מאיר שליט"א	רבי שלמה בקשי שליט"א	רבי ישראל וירז'בינסקי שליט"א
רבי אהרן דויטש שליט"א	רבי אהרן ברזובסקי שליט"א	רבי יעקב דוישט שליט"א
	רבי חיים מאיר וסרמן שליט"א	

קו המשפט
0733-831-747

בית הדין שלוחה 2 - בית ההוראה שלוחה 1

כתובת בתי הדין ובתי ההוראה בארץ הקודש

בית שמש	אשדוד	בית שמש
ריב"ל 28	רבי יהודה הנשיא 12	שמאי 22

heychalhamishpat@gmail.com

י"ל על ידי בית הדין ומרכז הבוררות היכל המשפט + טלפון 0733831747 + מייל: heychalhamishpat@gmail.com + לתרומות והנצחות יש ליצור קשר 0534195493

<p>נתרם לעילוי נשמת הרה"ח ר' שמואל אליהו בן הרה"ח ר' יהודה פסח זצוק"ל</p>	<p>לעילוי נשמת הרב מיכאל קפלינסקי זצ"ל משרידי דור דיעה</p>	<p>הוצאות הגיליון נתרמו</p> <p>מך גם אתה שותפות קבועה בהפצת הגיליון</p> <p>לתרומות והנצחות 0534195493</p>	<p>נתרם ע"י הרב שלמה שושן שליט"א לרגל השמחה השוריה במעוננו</p>	<p>ברכת מזל טוב להרב מרדכי ווגשל לרגל סיום סדר זועים בירושלמי</p>
<p>נתרם על ידי ידידנו הנעלה הרה"ג מנחם שטרן שליט"א לרגל השמחה השוריה במעוננו</p>	<p>לעילוי נשמת הרה"ח ר' ישראל משה בהרה"ח ר' אלכסנדר סנדר</p>	<p>לעילוי נשמת רבינו הקוה"ט משה יהושע בן חיים מאיר האדמו"ר מוויניץ</p>	<p>הקונטרול פ.י. רפוס שמבין אותך CONTROL P</p>	<p>הקונטרול פ.י. רפוס שמבין אותך CONTROL P</p>